

uskul olli. Se lubbas eddimäst kül, et Lutterusse ristirahwa kätte kil kirko piddiwa jäma, nink towut kolimainu eest hoost kanda. Ent es sa kül middake se polest ärratäüdetus, nink kawwal Polakenne naksi päleke pea meie risti-ustu rahwast perrankiusama.

Lutterusje ristiustu oppetaja es tohhe en namb kerkun juttust ütelda, ei ka latsi risti, ei ka rahwast armo lawwale wotta. 1614 aastal anti käsku, et kil oppetaja, kes latti-ehk marahwa kerko pääl olliwa, piddiwa ärrahaidetus sama. Sis sai ka ütteleörraga kil Jummal-örjus sääl, kun Polakesse olliwa, jälle katoliko usu ja wisi perra säetus. Woeti mitto kihhalkonda kofko üttele preestre wallitsusse alla. Ni olli 1621 aastal Marienburgi, ehk Allo, Wastfelina ja Pölwa kihhalkonde ülle ennege üts ainus katoliko preester, nimmega Johann Pamowski, kes hennele kül paljo rahha last mäsä, ent ei üttele henge kül taiwa rigi sisse es awwita.

Olli sis Pola-ma wallitsusse al meie ma suggu waisemb kui waine. Werrewallaminne, nälg ja katse olli meie maad 50 aastat waiwanu. Ma olli sure söddimisese läbbi ni tühjas tertu, et mitma tallu sissen es olle ütteinustike innemist löida, sure te pääl olliwa koolja hulgan maan; soe ja kotka es jöwwa neid reipid kil ärrasüwwa. Päle se, sis olliwa kirriko kohhalt ärralaggunu, kirriko-oppetaja pea kil ärrahäädnu. Ni kui sis se ihholik asfi tol ajal rasse jo olli, ni koormati sis ka weel neid hengi nink woeti sedda perramest rõmustramist weel waiuste innemiste käest ärra. Olli

sis kül nätta, et rahwale peake ots saas kätte tullemä, sest kostke poolt es olle sel ajal neile abbi lota. Ka Saksamaal olli se suur söddiminne algnu, mes 30 aastat tappelti Lutterusse ristiustu oppusse perrast. Meie usu wainlase saiwa suurt woimust, nink meie usklike wannamba puhksiwa Esaja, se pühha proweti sönnaga: „kui Issand Zebaoth es olles meie „suggu üllejätnu, olgo ka kui weidi, sis meie „ollesse Sodom ja Komorra sarnatses sanu.“ Esaj. I, 9. Nink se abbi tulli Saksamaal, ni kui meie Liwlandi-male Rootsi-maalt. Sääl olli se jummalapelglik kuningas Kustaw Adolw wallitseman. Se olli meie usku nink naksi Polakesse söddimist Liwlandi-ma perrast, wot meie maad temma käest julgeste söddiden ärra, nink tulli niüd parremb põlw kigile. Niüd palsiwa sedda kallist ja wäggewat kuningat ka Lutterusse usu rahwas Saksamaal hennele abbis usu wainlaste wasta. Temma kuuld neide palwust, läts sure söawäega Saksamaale, nink olli ka meie marahwast temmaga ütten. Kui nemma laiwuga Saksama randa saiwa, sis last temma ja temma söawäggi põlwile mahha palwust pidama. Jummal nimmes allust temma sedda taplemist, nink Jummal olli temmaga!

Niüd olli ka meie marahwal nink meie usu oppetajil üts öige kindma abbi ja tuggi, nink säädse se aus kuningas üttele meie usu eddimäst piiskopi Mia-lina, kes ülle kirko ja koggoduste asju piddi wallitsema. Temma kässe päle saiwa niüd jälle kirriko ja koli ülle;